

NIEZŁOMNI

W SŁUŻBIE
BOGA I POLSKI

komunistyczna bezpieka
wobec kardynała
Stefana Wyszyńskiego

pod redakcją
ks. Józefa Mareckiego
i Filipa Musiała

wybór, wstęp i opracowanie
ks. Józef Marecki
ks. Piotr Nitecki
Roksana Szczypta-Szczęch

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Wydawnictwo WAM

Kraków 2014

Wstęp

Prezentowana książka jest czwartym tomem serii wydawniczej „Niezlomni”, w ramach której Instytut Pamięci Narodowej oraz Wydawnictwo WAM przedstawiają sylwetki osób, które w sposób zdecydowany opierały się działaniom komunistycznej dyktatury.

W kolejnych tomach publikowane są materiały źródłowe, wytworzone w przeważającej części przez funkcjonariuszy komunistycznego aparatu represji, ukazujące z jednej strony jego zróżnicowane działania, z drugiej zaś strony – niezachwianą postawę opisywanych bohaterów. W ramach serii prezentujemy postaci jednoznacznie niewdające się w żadną formę dialogu z funkcjonariuszami SB i niepodatne na naciski funkcjonariuszy komunistycznego państwa.

W tomie pierwszym *Nigdy przeciw Bogu. Komunistyczna безпеka wobec biskupów polskich* (Warszawa–Kraków 2007) zamieszczono szkice ukazujące najważniejsze przejawy represji komunistycznego państwa wobec Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1944–1990 oraz metody, środki i formy pracy operacyjnej UB-SB. Zarysowano zmiany w polityce wyznaniowej PRL oraz podkreślono zróżnicowane metody oddziaływania na duchowieństwo i Kościół instytucjonalny. Zaprezentowano w nim sylwetki dwóch ordynariuszów: kard. Henryka Gulbinowicza z archidiecezji wrocławskiej i abp. Ignacego Tokarczuka z archidiecezji przemyskiej oraz dwóch biskupów pomocniczych: bp. Juliusza Bieńka z diecezji katowickiej i bp. Jana Pietraszki z archidiecezji krakowskiej.

W tomie drugim *W obronie Ojczyzny i Kościoła. Komunistyczna безпеka wobec biskupów polskich* (Kraków 2008) ukazano działania reżimu przeciw ordynariuszowi archidiecezji krakowskiej kard. Adamowi Stefanowi Sapieszemu oraz biskupom pomocniczym: bp. Pawłowi Latuskowi z diecezji opolskiej, bp. Franciszkowi Musielowi z diecezji częstochowskiej oraz bp. Edwardowi Frankowskiemu z diecezji sandomierskiej.

Tom trzeci *Ku prawdzie i wolności. Komunistyczna безпеka wobec kard. Karola Wojtyły* (Kraków 2009) poświęcony został w całości zaprezentowaniu działań aparatu represji wobec Jana Pawła II – zanim zasiadł on na Stolicy Piotrowej.

Kontynuując serię wydawniczą, oddawany w ręce Czytelników tom w całości dotyczy działań prowadzonych przez UB-SB przeciw Prymasowi Tysiąclecia, kard. Stefanowi Wyszyńskiemu. Zgodnie z zasadami przyjętymi dla tej serii, najpierw przedstawiono zarys biografii Prymasa, następnie streszczono główne

kierunki prowadzonych przeciw niemu działań operacyjnych, by – w części zasadniczej – zaprezentować materiał źródłowy ukazujący niezłomność tytułowego bohatera przez pryzmat wymierzonych w niego działań tajnej policji politycznej. Tom uzupełnia aneks z informacjami dotyczącymi przebiegu służby funkcjonariuszy zaangażowanych w przedsięwzięcia operacyjne przeciw kard. Wyszyńskiemu.

W prezentowanych dokumentach, tak jak w innych edycjach źródłowych IPN, poprawiono interpunkcję i ujednolicono skróty bez zaznaczania tego w tekście. Uwspółcześniono także pisownię, zaznaczając te zmiany. Opuszczenia w tekście źródłowym zaznaczono klamrami [...].

* * *

Autorzy i redaktorzy tomu pragną podziękować za cenne uwagi Recenzentom: dr. Konradowi Białeckiemu oraz prof. Ryszardowi Gryzowi, a także prof. Janowi Żarynowi za pomoc okazaną w trakcie wstępnych prac nad książką. Szczególnie gorąco dziękujemy ks. infułatowi Grzegorzowi Kalwarczykowi, bez którego pomocy niemożliwe byłoby sporządzenie licznych not biograficznych występujących w tekście duchownych warszawskich.

ks. Józef Marecki, Filip Musiał